

**A 2008. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS
Hang: KERESKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2008. 8. osztály Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálója:
KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szavak származnak a **KÉP** alapszóból?
(A) képez (B) képzel (C) képzelet (D) képlet (E) képzés
- Hány legalább 3 betűs (akár toldalékolt) szó bújít el a CSAPATVERSENY szóban?
(A) 6 (B) 7 (C) 8 (D) 9 (E) 10
- Jelöljétek be azokat a felsorolásokat, ahol minden tag **helyesen** van leírva!
(A) *bűnös, büntet, bűnhődik, büntetés* (B) *vizes, vízen, viziló, vízszintes*
(C) *bújik, bujkál, bujdosó, bújócska* (D) *híres, hirdó, hirdetés, hírhedt*
(E) *tűzön, tűzijáték, tüzes, tüzek*
- Az alábbi titkosírás egy ismert szólást rejt. Fejtsétek meg a titkosírást, majd jelöljétek be a szólának megfelelő meghatározásokat!
ÉHÍL LÚUÁ, NBSZÍL ÉC.
(A) *Nem egyformák.* (B) *Egyformán rosszak.* (C) *Nincs különbség köztük.*
(D) *Nagyon ragaszkodik valamihez.* (E) *Nem enged a véleményéből.*
- Jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyeknek a belsejébe, a kipontozott helyre ha egy magyar keresztnévet írunk, akkor értelmes szót kapunk!
(Például: sport ... ya > sport**p**ályá) Figyelem! A pontok száma megfelel a hiányzó betűk számának! A kétjegyű mássalhangzókat két pont jelöli!
(A) *r...t* (B) *p...zto*s (C) *zs.....ár* (D) *c....g* (E) *sz...lom*
- Jelöljétek be azokat a felsorolásokat, amelyek csak **feltételes módú** igealakokat tartalmaznak!
(A) *tenni, venne, vinné* (B) *mosnának, málna, maradnék*
(C) *szállna, szólnia, szórna* (D) *jöttetek volna, lenne, volna*
(E) *szeretném, tudnátok, róna*
- Áprily Lajos *Biztatás fiatal fenyőknek* című versének egyik versszakát közöljük, de a sorokat összekeverve. Először rakjátok sorrendbe a számmal jelölt verssorokat, majd a meghatározások közül jelöljétek be az **igaz** állításokat!
1) *tibennetek nagykorotokban,* (A) *A páros sorok rímelnek, és az 1)*
2) *szaladó szarvas lába dobban.* (B) *előbb van, mint a 3).*
3) *magrejtő, barna tobozokban* (B) *Az 5) és a 4) megelőzik a 2)-t.*
4) *s növekedő tű-avaron* (C) *A páratlan sorok rímelnek egymással.*
5) *ha fúrge cinkeraj kutat* (D) *A 6) és az 5) közrefogja a 3)-at.*
6) *Mert nem gyönyörködik szemem* (E) *A 3. és az 5. sorban van kötőszó.*

- Egybe vagy külön? Jelöljétek meg a valóban **egybeírandó** szavakat!
(A) *százéves* (B) *földrajzóra* (C) *aranyfűlbevaló*
(D) *sétálóutca* (E) *kétségbeesik*
- Az alábbi anagrammákból híres magyar asszonyok neveit lehet kirakni. Jelöljétek be azokat, amelyek egy-egy ismert **író, költő feleségének** nevét rejtik!
(A) *SZIA NYÚL, EREDJ!* (B) *NI, A ZOLI NYÍR* (C) *JELEN ARCA SUNYI*
(D) *IRIGY ESZÉBE LÁTSZ* (E) *A BRAZIL FALROVÓ*
- Jelöljétek be azokat az eszközöket, amelyeket régen a **vászon elkészítéséhez** használtak!
(A) *guzsaly* (B) *rokka* (C) *gomolya* (D) *gereben* (E) *motolla*
- Ha az alábbi szavaknak megőrizzük az összes mássalhangzóját (a jelenlegi sorrendben), de a magánhangzóit kicseréljük, akkor azokból egy-egy népvévet alkothatunk. (Például: **Ödön** > **dán**) Jelöljétek be közülük az **európaiakat**!
(A) *alatt* (B) *parázs* (C) *szilván* (D) *erőmön* (E) *fügén*
- Az alábbi versidézetek közül – tartalmi vagy stílusbeli ismertetőjegyek alapján – jelöljétek be azokat, amelyek érezhetően a **20. században** keletkeztek!
(A) *„vonszólnak piros delfinek koromtengeren éjszaka
partra kicsapnak az a part szívem leomlott partfala”*
(B) *„Kezet fogván egymással azontúl,* (C) *„Éghajlatok. Feltételek.
Házban lépénk mindnyájan utcáru...”* Között. Kő. Tanknyomatok.”
(D) *„Megzendüle az föld, s ki-ki oltalmáért
Fegyvert készít s vívni akar hazájáért...”*
(E) *„A tyrreni tenger zúgni kezd s hallod Babits szavát,
Krúdy hárfája zengi át az ausztrál éjszakát.”*
- Alkossatok összetett szavakat a nagybetűs és a betűvel jelölt szavak összekapcsolásával! Azokat jelöljétek meg, amelyeket **elő- és utótagként is** felhasználhattok (nem feltétlenül ugyanahhoz a nagybetűs szóhoz kapcsolva)!
HÁZ, KAR, ÓRA, TEMPLOM, MUNKA
(A) *hely* (B) *mester* (C) *bér* (D) *ének* (E) *torony*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Bizonyára találkoztatok már olyan eredetmondával (pl. a Munkácsról szóló), amely egy település, vár vagy hegy nevének kialakulását magyarázza vagy meséli el. Most rajtatok a sor! Vajon hogyan keletkezhetett a Zala megyei **Vonyarcvashegy** település neve? Ezúttal a ti fantáziátokra bízunk, hogy minél ötletesebben megírjátok e falu nevének eredetmondáját!